

Постановою Кабінету Міністрів України «Про реалізацію статті 54 Закону України «Про освіту» та статті 48 Закону України «Про вищу освіту» від 26 квітня 2003 р. № 632 затверджено Перелік кваліфікаційних категорій і педагогічних звань педагогічних працівників. Переліком передбачено кваліфікаційні категорії «спеціаліст вищої категорії», «спеціаліст першої категорії», «спеціаліст другої категорії», «спеціаліст».

Відповідно до пункту 4.3 Типового положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 6 жовтня 2010 р. № 930 (із змінами, далі — Типове положення), випускникам вищих навчальних закладів, які отримали повну вищу освіту, при прийомі на роботу встановлюється кваліфікаційна категорія «спеціаліст». Тобто, керівник навчального закладу (органу управління освітою) не вправі установити молодому спеціалісту з повною вищою педагогічною освітою тарифний розряд нижче дев'ятого, що відповідає рівню оплати праці за кваліфікаційною категорією «спеціаліст». Таке роз'яснення міститься у листі Міністерства освіти і науки України «Про застосування деяких норм Типового положення про атестацію педагогічних працівників» від 22 лютого 2011 р. № 1/9-118.

Ця позиція є цілком обґрунтованою тому що повна вища педагогічна освіта дає право випускникам вищих навчальних закладів на отримання кваліфікаційної категорії «спеціаліст», як таким, що здобули кваліфікацію достатню для здійснення професійної діяльності, і зазначена кваліфікаційна категорія присвоюється їм при прийнятті на роботу.

Наказом Міністерства освіти і науки від «Про впорядкування умов оплати праці та затвердження схем тарифних розрядів працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ» від 26 вересня 2005 р. № 557 (із змінами) встановлено, що фахівцям, які мають освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста або магістра встановлюється дев'ятий тарифний розряд. Дев'ятий тарифний розряд відповідає кваліфікаційній категорії «спеціаліст».

До першої атестації зазначеного працівника, що проводиться зазвичай через два роки після початку педагогічної діяльності, оплата його праці здійснюватиметься саме за кваліфікаційною категорією «спеціаліст».

Враховуючи, що під час прийняття на роботу працівнику вже встановлено кваліфікаційну категорію «спеціаліст», за результатами атестації може бути прийнято рішення про присвоєння йому наступної кваліфікаційної категорії — «спеціаліст другої категорії», якщо він відповідає вимогам, зазначеним у пункті 4.4. Типового положення.